

Ognjišče, *Endre Göntér*

GÖNTÉRJEV LIKOVNI OPUS, KI OBSEGA DELA V tehniki oglja, tempere in akrila, še karikature in knjižne ilustracije, zajema široko paleto vsebin, katerih večina se zavestno navezuje na snovno iskanje lastnih korenin in izvora.

V Göntérjevih delih najdemo številne imaginarne asociacije in svojevrstne simbole, kot so magične in iluzivne prapodobe prvih naselbin v Pomurju, prazgodovinske gomile, poganska bivališča in ostanki daritvenih objektov, gnezda, jabolko, dogorevajoča nomadska ognjišča ali v tla zabit kol.

Podrobneje oriše popotovanje in mitično iskanje poti madžarskega ljudstva v novo domovino, ki ga dopolni s podobami začasnih ali zapuščenih bivališč, tlečim ognjiščem in šamanskim obredjem. Slikar hodi po dolgi poti prostrane panonske zemlje svojega ljudstva, saj se postavi v vlogo nekakšnega mitičnega razlagalca te magične preteklosti.

Močan atribut avtorjeve individualno izoblikovane ikonografije so tudi ptice, predvsem štorke in vrane, ki z leti pridobivajo na pomenu in hkrati gradijo lasten svet izpovedne sporočilnosti. Ptice so simbol svobode in svobodnega gibanja, ki pa v avtorjevem ustvarjanju pridobijo prizvok okleščene in negibne bitja. To so podobe ranjenih ptic s povezanimi krili, zoglenele ali zavite v gazo, prerezane z vrstico ali včasih tudi brez kril. Sporočilnost avtorja ni parafraziranje neke idealizirane svobode, temveč zgolj vedno večja izguba lastne.

Bogat je tudi njegov rastlinski svet mrtvih rokavov rek in močvirnih rož, ki s svojo svetlobo in krhkostjo prebudi melanholičen temno zelen odsev prekmurske krajine.

Človeških figur ni. Človek kot tak ne šteje in ni pomemben ne na platnu in ne na papirju; vrednotijo se zgolj in samo njegova dejanja. Izvira svetlobe na slikah ne najdemo, podobno kot človeka ne ...

In ravno pričujoče dejstvo, da manj pove več, ustreza avtorjevi stopnjevanju in nadvse minimalistični pripovedi z dodano večplastno simbolno spremembo vidnega sveta.

Endre Göntér je tudi eden izmed ustanovnih članov likovne skupine z imenom Grupa 676 iz leta 1976, skupine takrat

Ognjišče, 2008.
Akril na platnu,
80 cm × 60 cm.
Z dovoljenjem avtorja
(foto: T. Vuković).

šestih, nadvse nadobudnih in angažiranih mladih umetnikov. V letu 1987 je bil sprejet v ZDSLU (Zveza društev likovnih umetnikov Slovenije), od leta 1992 pa je tudi aktiven član DLUPP-a (Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prlekije).

Göntér je nadvse ploden in aktiven prekmurski avtor, ki je na likovnem področju prisoten že dobrih 40 let. Sodeloval je na številnih domačih in mednarodnih razstavah, skupinskih in samostojnih, ter likovnih kolonijah in simpozijih. Ob 40-letnici avtorjevega likovnega ustvarjanja je leta 2009 izšla likovna monografija. Endre Göntér se je v Galeriji Murska Sobota nedavno predstavil s samostojno razstavo z naslovom »Iskanje identitete«.

Tatjana Vuković

Endre Göntér (1949–) je rojen v Dobrovniku. Študiral je na Pedagoški akademiji v Mariboru, kjer je na oddelku za likovni pouk diplomiral pri prof. Ludviku Pandurju in Maksu Kavčiču. Nekaj let je delal kot likovni pedagog, pozneje pa kot tehnični urednik in karikaturnist pomurskega časopisa Vestnik.